

Biskopsmötet uttalar sig om civil olydnad

Biskopsmötets uttalande om civil olydnad lyder enligt följande:

Biskopsmötet 2 september 1998

I ett brev till biskopsmötet har Plogbillsgruppen Corpus Christi ställt några frågor om bruket av civil olydnad och arbetet för ett totalt avskaffande av kärnvapnen. Biskopsmötet har uppdragit till mig att sammanfatta de överväganden som gjordes i diskussionen i biskopsmötet den 17 augusti i år.

Biskopsmötet står bakom kraven på ett totalt avskaffande av kärnvapnen. Det är en hållning som biskoparna delar med många människor av god vilja som söker efter vägar för att befordra nedrustning och fred. Folklig opinionsbildning behövs för att fortsatt nedrustning skall beslutas. Den senaste utvecklingen med en utökning av länder med tillgång till kärnvapentechnologi väcker oro.

Vad gäller civil olydnad kan sådana icke-våldsmetoder ibland vara verksamma för att väcka opinion eller påverka utvecklingen i en viss fråga. Det går dock ej att generellt uttala ett oinskränkt stöd för civil olydnad, utan saken måste bedömas från varje enskilt fall. Icke-våldsmetoder legitimerar ej förstörelse av material eller åtgärder som går ut över eller kränker tredje mans rätt. Ett rättssamhälles lagar gäller även för kyrkorna och dessas folk. Ett gott syfte för en handling gör inte i sig att lagbrott legitimeras. För den som för sitt samvetes skull tvingas att vidta något som strider mot lagen kan kyrkan vara ett pastoralt stöd.

Med bästa hälsningar

Klas Hanson, sekreterare" Biskopsmötet,

Sysslomansg 4, 751 70 Uppsala, 018-16 95 00, fax 018-16 96 25.

Pressmeddelande 23 september 1998

Biskopsmötet uttalar sig om civil olydnad

Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd stöder Biskopsmötets uttalande

Domaren dömde i måndags, 21 september, att Kristna Fredsrörelsens medlem Annika Spalde, katolik från Göteborg, ska hållas kvar i häkte tillsvidare, förmodligen fram till rättegången om ca 6 månader. Hon är gripen för att med Plogbillsgruppen Bröd inte Bomber symboliskt börjat nedmontera det militära varv i Barrow, England där kärnvapenubåten Trident byggs. Biskoparna i Sverige har diskuterat plogbillsrörelsens Tridentkampanj och gjort ett principiellt uttalande om civil olydnad (se nedan).

För att ge Annika Spalde stöd under fångenskapen och arbeta vidare med frågor kring rättvisa och fred har det i Kristna Freds bildats en arbetsgrupp för civil olydnad. Gruppen har tagit namnet Smederna - Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd.

- Annika Spalde utmanar vår lydnad och vår passivitet. Vi vill ge vårt stöd till henne och de två andra i plogbillsgruppen genom att lyfta fram de etiska frågorna kring civil olydnad, menar Klaus Engell som studerar till präst i Göteborg.

I samband med att några av deras präster och medlemmar deltar i Plogbillsrörelsens Tridentkampanj har Biskopsmötet nyligen skrivit ett uttalande om civil olydnad. Uttalandet finns till sin fulla längd nedan.

- Smederna - Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd vill ge sitt stöd till biskoparna genom ett eget uttalande, säger Fredrik Ivarsson, präst i Kortedala. Vi menar att plogbillsrörelsens arbetssätt stämmer överens med biskoparnas kriterier för civil olydnad. Vi är dock oroade för tendenser bland exempelvis de av media kallade militanta veganer som i hemlighet vandaliserar lastbilar. Vi är därför tacksamma för att Biskopsmötet ger kriterier för hur civil olydnad kan användas.

Information kontakta: Fredrik Ivarsson 031-330 43 31, Per Herngren 0704-272 282, Hans Leander 031-330 62 42

Biskopsmötet ger förutsättningarna för civil olydnad

Uttalande av Smederna – Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd

Fängslandet av katoliken Annika Spalde och hennes vänner för deras plogbillsaktion mot Tridentubåtar utmanar oss att rannsaka oss själva. Vi åtnjuter en privilegierad frihet i ett av världens rika länder, medan människor dagligen svälter ihjäl och dödas i krig. Men deras civila olydnad väcker också frågan om vilka metoder som är riktiga.

Civil olydnad kan lika lite som lydnad vara rätt och riktigt i sig. Varje handling om den så innebär lydnad eller olydnad måste bedömas utifrån etiska kriterier. Inom plogbillsrörelsen har vi med oro sett hur grupper som ibland kan ha ett gott syfte, använder sig av vandalism och hemliga aktioner.

Vi tar avstånd från sabotage som per definition är hemligt. Vi tar också avstånd från förstörelse av materiel som kan användas konstruktivt. I en demokrati ska samhället förändras med hjälp av dialog och gemensamma beslut. Varje politisk handling måste därför vara symbolisk. Den måste öppna upp för samtal som kan leda till bättre och mer demokratiskt förankrade beslut.

Därför är vi tacksamma för att Biskopsmötet ger etiska och demokratiska kriterier för hur civil olydnad kan användas. Biskopsmötet visar både på möjligheter med, men också på viktiga gränser för civil olydnad.

Biskoparna visar att ändamålet inte kan helga medlen. Ett gott syfte gör inte en felaktig handling rätt. Exempelvis måste Plogbillsgruppen Bröd inte Bombers nedmontering av Tridentvarvet i England därför vara rätt i sig för att vi ska kunna stödja deras aktion. Deras handling var öppen. De vill ha en dialog. De såg noga till att deras beteende var fredligt. Ingen skulle känna sig hotad. Mål och medel stämmer överens.

Biskopsmötet uttalar sitt stöd för total avrustning av kärnvapen. De maskiner och det varv i Barrow som plogbillsgruppen börjat nedmontera har som enda syfte att bygga kärnvapenubåtar. Vi menar att en nedmontering därför är nödvändig. Gruppen valde att inte förstöra något utan bara symboliskt plocka isär maskindelar. Detta stärker symbolvärdet i aktionen. Det visar på respekt för motparten och ett hopp om att maskinerna faktiskt skall kunna användas i fredligt syfte.

Vi menar precis som Biskopsmötet att det är fel att förstöra egendom. Vandalism skapar inte förtroende och förståelse. Civil olydnad måste syfta till dialog som kan leda till en överenskommelse. Vi tar därför avstånd från den hemliga vandalism bland en där till exempel glasrutor och lastbilar förstörs.

Vapen som är till för att döda människor bör däremot inte ses som egendom. De är till för att förstöra egendom. Vapen ska snarare ses som antiegendom och antiliv. Vapen omöjliggör dialog. Vi kan inte komma överens med någon vi dödat. En avrustning av kärnvapen kan därför vara nödvändigt för att skydda liv.

Frågorna kring civil olydnad är inte enkla. Vi har dock var och en ett etiskt ansvar att handla rätt. Det som står i lagen är inte alltid det etiskt rätta. Att brittisk lag tillåter kärnvapen innebär inte att kärnvapen är etiskt försvarbara. Tron att lag och rätt är identiska kallas för rättspositivism. Men det tycks ha dykt upp en motsvarande tro att motstånd och rätt är identiska. Så kan inte vara fallet. Inte heller aktivister har patent på sanningen. Genom civil olydnad kan den etiska frågan komma upp på dagordningen. I den diskussionen måste vi sätta de förtryckta och hungrande främst. Tillsammans har vi möjlighet att diskutera oss fram till oväntade lösningar. Det till synes omöjliga kan bli möjligt.

Smederna – Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd

Fredrik Ivarsson, präst i Svenska kyrkan

Klaus Engel, prästkandidat i Svenska kyrkan

Per Herngren, lekman i Missionsförbundet

Hans Leander, pastorskandidat i Missionsförbundet

Mikael Lindgren, biträdande kyrkvaktmästare i Missionsförbundet